

Dnr JSTAD/427/2020

129 §

**UNDERVISNINGS OCH KULTURMINISTERIET: BEGÄRAN OM UTLÅTANDE OM
REGERINGENS PROPOSITION TILL RIKSDAGEN MED FÖRSLAG TILL LÄROPLIKTSLAG OCH
TILL VISSA LAGAR SOM HAR SAMBAND MED DEN**

Kommunförbundets utlåtande:
Bilaga § 129

Beredning:
Stadsdirektör Kristina Stenman
Bildningsdirektör Jan Levander

Undervisnings- och kulturministeriet har sänt på remiss förslaget till regeringens proposition till riksdagen om en läropliktslag och vissa lagar som har samband med den (30.4.2020 VN/1985/2020-OKM-1; hela materialet <https://minedu.fi/oppivelvollisuus-hanketiedot-ja-asiakirjat>).

Förslaget skulle innebära att läroplikten förlängs till 18 års ålder, samt att andra stadiets utbildning skulle bli avgiftsfri. Dessutom skulle en ny utbildningshelhet för övergången mellan grundläggande utbildning och andra stadiets utbildning skapas. Reformen skulle innebära betydande tilläggs-kostnader, och även ökade skyldigheter för kommunerna och utbildningsanordnarna att handleda och övervaka studerandes övergång till andra stadiet.

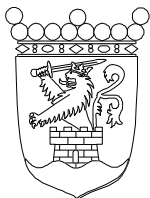
Kommunförbundet har gett ett detaljerat utlåtande, som bifogas (BILAGA). De synpunkter som framförs i utlåtandet kan överlag stödas av staden.

Staden föreslås ge följande utlåtande:
Staden Jakobstad tackar undervisnings- och kulturministeriet för möjligheten att ge utlåtande om förslaget till regeringens proposition till riksdagen om en läropliktslag och vissa lagar som har samband med den.

Regeringens målsättning om att säkra en andra stadiets utbildning för alla är ett viktigt utbildningspolitiskt mål. Genomförande av den förlängda läroplikten och de därtill anknutna strukturella reformerna är motiverade.

Staden Jakobstad stöder allmänt de kommentarer som framkommer i Kommunförbundets utlåtande. Staden önskar ännu särskilt lyfta fram följande synpunkter:

1. För att målet ska nås krävs det att den grundläggande utbildningen och dess strukturer utvecklas samt att man i högre grad strävar efter flexibla utbildningsarrangemang för att stärka utbildningens kontinuitet. Det kompetensunderskott eller de utmaningar i välbefinnandet som uppkommit inom den grundläggande utbildningen löses inte enbart genom att utvidga läroplikten. För att varje ung person som avslutar den grundläggande utbildningen ska avlägga examen på andra stadiet be-

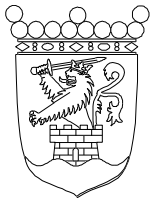
hövs det, utöver riktade stödåtgärder och en höjning av finansieringsnivån, en helhetsbetonad bedömning av hur ändamålsenliga de nuvarande strukturerna är och hur studierna framskrider. Ett utökat handlednings- och övervakningsansvar som tillkommer anordnaren av grundläggande utbildning ställer stora krav på studiehandledningen, såväl kompetens som resurser. Jakobstad vill särskilt lyfta fram bristen på svenskspråkiga studiehandledare, och därmed även behovet av en kontinuerlig utbildning av dessa.

2. Kommunförbundet efterlyser i sitt utlåtande en noggrann konsekvensbedömning av den utvidgade läroplikten, dess effektivitet och resursbehov. Jakobstad understryker, att kommunernas möjligheter till ytterligare kostnader för andra stadiets utbildning är ytterst begränsade, och reformens ekonomiska effekter behöver kompenseras helt av staten. Det borde inte heller stadgas om någon skyldighet för kommunerna och utbildningsanordnarna att ordna skolresor. De avgiftsfria skolresorna ska ordnas inom ramen för det nuvarande systemet med stöd för skolresor. Även i övrigt medför reformen i huvudsak kostnader för studerandes studiesociala förmåner. Därmed har denna reform ett nära samband med den planerade totalreformen av den sociala tryggheten.
3. I förslaget ingår att det också stiftas en ny lag om utbildning som handleder för examensutbildning. Utbildningen som handleder för examensutbildning ska sammanslås med de nuvarande utbildningarna i övergångsskedet mellan den grundläggande utbildningen och den examenriktade utbildningen på andra stadiet: påbyggnadsundervisningen inom den grundläggande utbildningen, utbildningen som förbereder för gymnasieutbildning och utbildningen som handleder för yrkesutbildning. Jakobstad ser förslaget till den nya helheten som en betydande och lyckad strukturell reform. I dagsläget är de olika övergångsutbildningarna och deras finansiering splittrad. Med en sammanhållen utbildningshelhet finns det även på mindre orter bättre möjligheter att skapa grupper av hållbar storlek, och utbildningen öppnar vägar till olika alternativ. Finansieringsbasen för de befintliga utbildningarna i övergångsskedet kan användas för den nya helheten.
4. Corona-pandemin har medfört betydande ansträngningar för kommunerna, och hela utbildningsväsendet. Det är ännu oklart hur situationen kommer att vara under hösten, och det är ytterst viktigt att trygga att de befintliga utbildningsstrukturerna kan fortsätta sitt arbete. Därför anser Jakobstad det är befogat att skjuta upp verkställigheten av reformen till tidigast år 2022, även om lagstiftningen behandlas i riksdagen.

Förslag

Stadsdirektören:

Stadsstyrelsen beslutar ge sitt utlåtande till undervisnings- och kulturministeriet enligt utkastet till utlåtande ovan.

Beslut

Stadsstyrelsen:

Stadsstyrelsen beslutade enhälligt godkänna ovanstående utlåtande med följande tillägg:

I punkt 3 sätts följande in som nästsista mening: Det är viktigt att utbildningsstigarna för övergångsstudier görs individuella och flexibla.

I slutet av punkt 4 sätts följande mening in: I själva verket kan förlängning av läroplikten förhindra marginalisering, öka sysselsättningsgraden på lång sikt och få till stånd utbildningspolitiska målsättningar. Reformen är därmed viktig vid uppföljningen av krisen.